

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 162/2017-47

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. júla 2017 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka a zo sudcov Marianny Mochnáčovej a Milana Ľalíka prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Ondrejom Zacharom, advokátska kancelária, 1. mája 1018/81, Liptovský Mikuláš, ktorou namietal porušenie svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3 Tpo 59/2016 zo 17. októbra 2016, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKČIA] na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3 Tpo 59/2016 zo 17. októbra 2016 p o r u š e n é b o l i .

2. Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3 Tpo 59/2016 zo 17. októbra 2016 z r u š u j e a v e c v r a c i a Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 162/2017-25 z 22. marca 2017 rozhodol o prijatí sťažnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) na ďalšie konanie v časti namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Tpo 59/2016 zo 17. októbra 2016 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“) a vo zvyšnej časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

2. Z podanej sťažnosti, jej doplnenia a príloh vyplýva, že sťažovateľovi bolo uznesením vyšetrovateľa Kriminálneho úradu finančnej správy Bratislava, pobočky Kriminálneho úradu finančnej správy Stred Žilina (ďalej len „vyšetrovateľ“) pod ČVS: KÚFS-3/7054-V-2016 z 23. marca 2016 vznesené obvinenie pre zločin porušenia predpisov o štátnych technických opatreniach na označenie tovaru formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 279 ods. 1 a 3 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“). Ďalším uznesením vyšetrovateľa pod ČVS: KÚFS-3/7054-V-2016 z 27. júla 2016 bolo podľa § 206 ods. 5 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) rozšírené obvinenie aj sťažovateľovi pre zločin porušenia predpisov o štátnych technických opatreniach na označenie tovaru formou spolupáchateľstva spáchaného v štádiu prípravy podľa § 13, § 20 k § 279 ods. 1 a 3 písm. a) Trestného zákona. Uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 0 Tp 65/2016 z 24. marca 2016 bol sťažovateľ vzatý do väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Prokurátor Okresnej prokuratúry Banská Bystrica (ďalej aj „prokurátor“ a „okresná prokuratúra“) svojím písomným podaním zo 14. septembra 2016 navrhol predĺženie lehoty väzby sťažovateľa o dva mesiace, a to do 22. decembra 2016, ktorému

sudca pre prípravné konanie Okresného súdu Banská Bystrica uznesením sp. zn. 0 Tp 65/2016 z 5. októbra 2016 nevyhovel. Krajský súd na sťažnosť prokurátora svojím uznesením sp. zn. 3 Tpo 59/2016 zo 17. októbra 2016 predĺžil väzbu sťažovateľa do 22. decembra 2016. V ostatnom podal sťažovateľ na ústavnom súde sťažnosť.

3. Sťažovateľ v podanej sťažnosti argumentoval vo dvoch rovinách.

3.1 V prvej rovine svojej argumentácie sťažovateľ v súhrne poukázal na to, že „... nie sú splnené zákonné podmienky na predĺženie lehoty väzby tak, ako je to uvedené v ust. § 76 ods. 3 a síce požiadavka na obtiažnosť veci neobstojí nakoľko všetky relevantné úkony pre podanie obžaloby boli ukončené a iné závažné dôvody nie sú prítomné a nešpecifikoval ich ani prokurátor. Taktiež mal za to, že v danom prípade nehrozí zmarenie ani podstatné sťaženie dosiahnutia účelu trestného konania, pričom vychádzajúc z ust. § 76 ods. 3 je zrejmá požiadavka kumulácie splnenia predmetných podmienok.“. Zvýraznil, že „Samotný návrh na predĺženie lehoty väzby obsahoval tendenčné a účelové tvrdenia s cieľom sanovať neprocesný postup vyšetrovateľa, ktorý neoboznámil obvineného s termínom preštudovania spisu tak, ako to urobil pri ostatných obvinených a zároveň obvinil obvineného, že podanie námietky zaujatosti voči vyšetrovateľovi je účelový krok obhajoby s cieľom zmariť ukončenie prípravného konania.“. V ďalšom podrobne rozoberá jednotlivé skutkové okolnosti týkajúce sa predovšetkým inkriminovaného postupu vyšetrovateľa pri preštudovaní vyšetrovacieho spisu po skončení vyšetrovania, ako napr. «(i) všetky relevantné úkony pre podanie obžaloby sú ukončené. (ii) obhajca obvineného vyšetrovateľovi jednoznačne uviedol, že sa preštudovania nezúčastní. Aj prípadný kontakt s klientom v žiadnom prípade nezakladá ani nenahrádza zákonnú povinnosť OČTK v zmysle ust. § 208 vyrozumieť priamo obvineného na právo preštudovať spis. Iný postup vyšetrovateľa - než relevantné vyrozumenie obvineného o preštudovaní spisu - zakladá porušenie práva na obhajobu, a to bez ohľadu na prístup k takémuto postupu vyšetrovateľa obvineným. (iii) otázka prevzatia, podpísania resp. neprevzatia a nepodpísania nie je vo vzťahu k preštudovaniu spisu a ukončeniu prípravného konania relevantná. Avšak aj v tomto prípade je potrebné uviesť, že obvinený mal záujem potvrdiť vyrozumenie o preštudovaní spisu v novom termíne - 13.09.2016 - svojím podpisom na návratke (tak ako sa to štandardne robí) ktorú však vyšetrovateľ nemal pri úkone 06.09.2016 (teda keď

určoval nový termín) k dispozícii. Týmto dôvodením (ktoré ako už bolo uvedené neobsahuje celý opis priebehu) ide len o účelové vytvorenie umelého a nepravdivého zdania, že obvinený nespôsobuje a robí obštrukcie. Toto je však okrem iného vyvrátené výpoveďami obvineného, ktorý v celom rozsahu objasňuje skutok a ktorý sa ku skutku priznal tak ako je tam uvedené. (iv) vyšetrovateľ mal možnosť vyrozumieť obvineného [REDAKOVANÉ] rovnakým spôsobom a v rovnakej lehote ako obvineného [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Potrebu plánovania a vykonávania úkonov zo strany OČTK. tak, aby ponechanie vo väzbe bolo dôvodné a účelné uvádza aj okresný súd vo svojom rozhodnutí zo dňa 09.09.2016. Kde taktiež konštatuje, že pobyt vo väzbe je závažným zásahom do osobnej slobody obvineného a preto by mali príslušné orgány postupovať tak, aby nedochádzalo k závažným prietahom. (v) neprocesnosť postupu vyšetrovateľa nie je možné pričítať na ťarchu obvineného a označiť jeho práva na zákonný postup za „obštrukciu“, a to ani v prípade využitia práva podať námietku zaujatosti - ak ju vzhľadom na tam uvedené považoval za relevantnú, a to aj s prihliadnutím na zákonnú požiadavku špecifikovanú v ust. § 31 ods. 4 tr. por., a síce aby bola vznesená „bez meškania“, len čo sa dozvedel o dôvodoch.», ako aj nesplnenie podmienok pre predĺženie lehoty trvania väzby, ako napr. “(i) obvinený sa priznal (ii) sú vykonané všetky úkony v prípravnom konaní, ktoré sú fakticky relevantné pre následné podanie obžaloby (iii) po preštudovaní spisu, nič nebránilo podaniu obžaloby a následnému konaniu pred súdom... (iv) teda nič nebráni a zo strany obvineného [REDAKOVANÉ] ani v budúcnosti nemôže, v prípade nepredĺženia lehoty väzby. Aby došlo k vyriešeniu otázky viny a prípadného spravodlivého trestu.“.

3.2 V druhej rovine svojej argumentácie sťažovateľ poukázal na postup krajského súdu, ktorý ani jemu, ani jeho obhajcovi nedoručil sťažnosť prokurátora smerujúcu voči uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 0 Tp/652016 z 5. októbra, v dôsledku čoho považuje „Rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým rozhodol o nedoručenej sťažnosti prokurátora ako aj samotné nedoručenie sťažnosti prokurátora... za odňatie práva na obhajobu ako aj práva konať pred súdom.“.

4. Sťažovateľ žiadal ústavný súd, aby nálezom takto rozhodol:

1. *Ústavné právo [REDAKOVANÉ]... na osobnú slobodu uvedené v čl. 17 ods. 5 Ústav Slovenskej republiky a v čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici, v konaní vedenom pod sp. zn. 3Tpo/59/2016, uznesením zo dňa 17.10.2016 porušené bolo z dôvodu neexistencie dôvodov predĺženia lehoty väzby a porušenia práva na obhajobu.*

2. *Ústavné právo [REDAKOVANÉ]... na obhajobu ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) dohovoru postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici, v konaní vedenom pod sp. zn. 3Tpo/59/2016, uznesením zo dňa 17.10.2016 porušené bolo.*

3. *Uznesenie krajského súdu v Banskej Bystrici, sp.zn.: 3Tpo/59/2016 z 17.10.2016 sa zrušuje.“*

II.

5. Ústavný súd postupujúc podľa § 31 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vyzval krajský súd, aby sa vyjadril k prijatej sťažnosti sťažovateľa. Podpredseda krajského súdu vo vyjadrení sp. zn. Spr 516/2017 z 12. mája 2017 v súhrne skonštatoval:

„K sťažnosti samej krajský súd uvádza, že nakoľko sťažnosť sťažovateľa smeruje voči rozhodnutiu súdu sp. zn. 3Tpo /59/2016 zo 17. 10. 2016 o predĺžení lehoty trvania väzby, ktoré vydal senát krajského súdu, odôvodnenie rozhodnutia musí vyplývať z jeho písomného vyhotovenia a procesný postup súdu z obsahu spisu.

Pokiaľ sťažovateľ namietal dôvodnosť predĺženia lehoty trvania väzby uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3Tpo/59/2016 zo 17. 10. 2016, krajský súd v plnom rozsahu odkazuje na odôvodnenie uvádzané v písomnom vyhotovení rozhodnutia. Prehodnocovať či preskúmať správnosť tohto rozhodnutia krajskému súdu ako označenému porušiteľovi práv sťažovateľa neprináleží. Rozhodnutie je odôvodnené jasne, zrozumiteľne, logicky, s odkazom na príslušné ustanovenia zákona.

Sťažovateľ tiež namietal, že jemu ani jeho obhajcovi krajský súd nedoručil sťažnosť prokurátora smerujúcu proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 0Tp 65/2016 z 05. 10. 2016.

Aj sťažnosť prokurátora proti rozhodnutiu (uzneseniu) okresného súdu o nepredĺžení lehoty väzby podľa § 76 ods. 3 Trestného poriadku (zákon č. 301/2005 Z. z.) je sťažnosťou proti rozhodnutiu o väzbe v zmysle § 83 Trestného poriadku

Podľa § 76 ods. 3 Trestného poriadku, súd alebo sudca pre prípravné konanie rozhodne o väzbe alebo o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby v prípravnom konaní tak, aby v prípade podania sťažnosti proti rozhodnutiu mohol byť spis predložený nadriadenému súdu najneskôr päť pracovných dní pred uplynutím lehoty, ktorá by bola lehotou väzby v prípravnom konaní alebo pred uplynutím lehoty väzby v prípravnom konaní; nadriadený súd rozhodne do uplynutia lehoty, ktorá by bola lehotou väzby v prípravnom konaní alebo lehoty, ktorá sa má predĺžiť, inak predseda senátu nadriadeného súdu prepustí obvineného z väzby na slobodu písomným príkazom, ktorý musí byť primerane odôvodnený. Predĺžiť lehotu väzby možno len vtedy, ak návrh podľa odseku 2 bol podaný včas a ak nebolo možné pre obtiažnosť veci alebo z iných závažných dôvodov trestné stíhanie skončiť a prepustením obvineného na slobodu hrozí, že bude zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania. Predĺženie lehoty väzby môže trvať až sedem mesiacov, lehota väzby v prípravnom konaní však nesmie presiahnuť dĺžku podľa odseku 7. Pri späťvzátí návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby sa postupuje primerane podľa § 72 ods. 3.

Podľa § 83 ods. 2 Trestného poriadku, proti uzneseniu o nevzatí do väzby alebo uzneseniu o prepustení zatknutého obvineného na slobodu môže prokurátor podať sťažnosť len ihneď po vyhlásení uznesenia; to platí aj pre podanie sťažnosti obvineným, obhajcom mladistvého obvineného alebo prokurátorom proti rozhodnutiu o väzbe, ak súd alebo sudca pre prípravné konanie rozhodoval podľa § 76 ods. 3 alebo 4, ustanovenie § 186 ods. 2 sa v tomto prípade nepoužije.

Z citovaných ustanovení Trestného poriadku jednoznačne vyplýva, že ak súd rozhodne o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby v prípravnom konaní (§ 76 ods. 3 Trestného poriadku), proti jeho rozhodnutiu je prípustná sťažnosť, ktorú prokurátor môže podať len ihneď po vyhlásení uznesenia.

Prokurátor podal sťažnosť proti uzneseniu súdu o nepredĺžení väzby sťažovateľa [REDAKOVANÉ] ihneď po vyhlásení uznesenia OTP 65/2016 zo dňa 05. 10. 2017 za prítomnosti obvineného ako aj jeho obhajcu, čo vyplýva aj zo zápisnice z výsluchu napísanej na Okresnom súde Banská Bystrica dňa 05. 10. 2017, a ktorá je podpísaná aj obvineným [REDAKOVANÉ] (sťažovateľom) aj jeho obhajkyňou [REDAKOVANÉ].

Podľa §194 ods. 4 Trestného poriadku, o sťažnosti proti uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na predĺženie lehoty väzby, rozhodne nadriadený súd najneskôr do uplynutia lehoty, ktorá sa má predĺžiť.

Nadriadený súd o sťažnosti proti uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na predĺženie lehoty väzby rozhoduje v časovej tiesni, nakoľko rozhodnúť musí najneskôr do uplynutia pôvodnej lehoty väzby, ktorá sa má predĺžiť.

Pokiaľ bola sťažnosť prokurátora dodatočne dopĺňaná, nemá doplnenie sťažnosti vplyv na konanie o sťažnosti a jej preskúmavanie nadriadeným súdom. Už návrh na predĺženie lehoty väzby musí byť odôvodnený, pričom sťažnosť prokurátora proti uzneseniu, ktorým lehota väzby nebola predĺžená nemôže byť ani odôvodnená inak ako samotný návrh. Práve preto zákonodarca zakotvil, že prokurátor môže podať sťažnosť len ihneď po vyhlásení uznesenia. Na neskôr podanú sťažnosť by nadriadený súd nemohol prihliadať, rovnako ako ani na dodatočné odôvodnenie sťažnosti, preto ani nemá právny význam dodatočné odôvodnenie sťažnosti doručovať, a ani zákon takúto povinnosť logicky neupravuje. Navyše, doručovanie v časovej tiesni by mohlo zmariť samotné rozhodovanie o sťažnosti proti uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na predĺženie lehoty väzby, pretože by mohla uplynúť lehota, v ktorej najneskôr musí nadriadený súd rozhodnúť.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Krajský súd v Banskej Bystrici navrhuje, aby Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa článku 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva na slobodu a bezpečnosť podľa článku 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3Tpo/59/2016 zo dňa 17. októbra 2016 porušené nebolo.“

6. K písomnému stanovisku krajského súdu zaujal právny zástupca sťažovateľa JUDr. Ondrej Zachar písomné stanovisko svojím podaním z 5. júna 2017, v ktorom v podstatnom argumentoval:

«V plnom rozsahu zotrvávam na dôvodnosti podanej Ústavnej sťažnosti a zároveň sa chcem vyjadriť k doručovaniu odôvodnenia sťažnosti prokurátora, ku ktorému zaujal vo svojom vyjadrení Krajský súd Banská Bystrica.

Krajský súd v predmetnom uvádza: „Pokiaľ bolo sťažnosť prokurátora dodatočne dopĺňaná, nemá doplnenie sťažnosti vplyv na konanie o sťažnosti a jej preskúmvanie nadriadeným súdom... Na neskôr podanú sťažnosť by nadriadený súd nemohol prihliadať, rovnako ako ani na dodatočné odôvodnenie sťažnosti, preto ani nemá právny význam dodatočné odôvodnenie sťažnosti doručovať...“ Napriek tomu, však na strane -2- napadnutého uznesenia Krajského súdu Banská Bystrica (17.10.2016) súd uvádza v podstate na celé písomné dôvodenie v sťažnosti prokurátora (ktoré v takom rozsahu nebolo ani predmetom návrhu prokurátora a dokonca ani predmetom výsluchu dňa 05.10.2016 čo jednoznačne z návrhu a zápisnice aj vyplýva), ktorá obvinenému doručená nebola. Práve z tohto písomného dôvodenia pri tvorbe teórie „obštrukcie“ odvolací súd vychádzal a práve touto údajnou „obštrukciou“ sa odvolací súd zaoberal v podstate v celom svojom uznesení o predĺžení väzby. K týmto skutočnostiam som sa vyjadril v sťažnosti podanej na Ústavný súd SR, vrátane vyjadrenia k mojej návšteve obhajcom, k dôvodom jeho neúčasti, ktorú vyšetrovateľovi oznámil, ako aj k všetkým ostatným tam uvádzaným skutočnostiam. Napriek tomu, že súd je pri rozhodovaní o väzbe viazaný lehotami, uvedené nemôže byť na ťarchu obvineného čo do využívania procesných prostriedkov obhajoby. Ak mal prokurátor možnosť odôvodniť svoju sťažnosť písomne a ak súd prevzal toto písomné odôvodnenie do svojho rozhodovania o väzbe, nie je dôvod, aby bolo odopreté právo obvineného sa k týmto súdu prezentovaným tvrdeniam vyjadriť, najmä ak druhostupňový súd rozhoduje vec bez ústneho prejednaná. Zároveň je potrebné uviesť, že je najmä v záujme obhajoby predmetné vyjadrenie k sťažnosti doručiť súdu pred jeho rozhodovaním o väzbe - preto otázka „časovej tiesni“ by v tomto prípade zaťažovala skôr obhajobu.

Krajský súd Banská Bystrica zároveň uvádza, že ako označenému porušiteľovi mu neprináleží prehodnocovať či preskúmvávať toto rozhodnutie a čo do dôvodnosti odkazuje na

odôvodnenie uvádzané v písomnom vyhotovení rozhodnutia. Vzhľadom na uvedené len zotrávame na všetkých skutočnostiach uvedených v sťažnosti podanej na Ústavný súd SR a v Doplnení tejto sťažnosti zo dňa 21.12.2016.»

7. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia práva podľa označených článkov ústavy a dohovoru. Prerokovanie sťažnosti na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných na meritórne rozhodnutie veci (I. ÚS 157/02, I. ÚS 66/03).

II.

8. Krajský súd vo svojom uznesení sp. zn. 3 Tpo 59/2016 zo 17. októbra 2016 v podstatnom uviedol:

„Napadnutým uznesením sudca pre prípravné konanie Okresného súdu Banská Bystrica, v trestnej veci obvineného [REDAKOVANÉ], pre zločin porušovania predpisov o štátnych technických opatreniach na označenie tovaru podľa § 279 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. podľa § 76 ods. 3 Tr. por. rozhodol, že nepredlžuje lehotu trvania väzby u obvineného, ktorá bola nariadená podľa § 72 ods. 1 písm. a), ods. 2 Tr. por. z dôvodov ust. § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. sudcom pre prípravné konanie Okresného súdu Banská Bystrica z 24.03.2016 sp.zn. 0Tp/65/2016 v podstate z toho dôvodu, že nie sú splnené zákonné podmienky pre predĺženie lehoty trvania väzby.

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote sťažnosť okresný prokurátor, a to už do zápisnice po vyhlásení uznesenia na okresnom súde. Sťažnosť dodatočne písomne odôvodnil a domáhal sa zrušenia napadnutého uznesenia a predĺženia lehoty trvania väzby v zmysle návrhu okresného prokurátora o dva mesiace, a to do 22.12.2016. Sťažnosť odôvodnil v podstate tým, že s názorom sudcu pre prípravné konanie a v zmysle odôvodnenia napadnutého uznesenia sa nestotožňuje, keď uviedol, že

vyšetrovanie nebolo neskončené v základnej lehote pre obtiažnosť veci, nakoľko vyšetrovateľ svojím pochybením zapríčinil, že obvinený nebol riadne o termíne vyšetrovacieho spisu upovedomený a následné podanie námietky zaujatosti nie je iným závažným dôvodom, pre ktorý by nemohlo byť vyšetrovanie ukončené v základnej lehote. Taktiež nehrozí zmarenie účelu trestného konania, keďže už boli vykonané všetky úkony a zostáva vykonať len preštudovanie vyšetrovacieho spisu.

Naopak, okresný prokurátor je toho názoru, že k preštudovaniu spisu obvineným a jeho obhajcom nedošlo, nie zavinením vyšetrovateľa, ale v dôsledku konania obvineného a jeho obhajcu. Dôvody, prečo vyšetrovateľ zvolil telefonické dohodnutie termínu preštudovania vyšetrovacieho spisu na deň 06.09.2016 s obhajcom obvineného boli tie, že obhajca obvineného deklaroval záujem na urýchlennom ukončení vyšetrovania s tým, že obvinený sa priznal, hoci to nie je pravda a má záujem na konaní o dohode o vine a treste. Dňa 23.08.2016 bol do spisu zabezpečený posledný dôkaz a vyšetrovateľ mohol začať vykonávať preštudovanie spisu s jednotlivými obvinenými. Obvinený [REDAKOVANÉ] však bol počas výkonu väzby 23.08.2016 preeskortovaný do ÚVV a ÚVTOS Nitra k súdnemu konaniu pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1,2 písm. i) Tr. zák. účinného do 01.01.2006. Keďže nebolo zrejmé, na ako dlho bude obvinený v ÚVV a ÚVTOS Nitra, nebolo možné na tento úkon predvolávať obhajcu a obvineného písomne. Dňa 31.08.2016 bol obvinený opäť preeskortovaný do ÚVV a ÚVTOS Banská Bystrica a vyšetrovateľ sa na termíne 06.09.2016 dohodol s obhajcom, ktorý proti tomu nemal žiadne výhrady a do tohto momentu aj termíny iných úkonoch vo veci boli stanovené po telefonickej dohode s obhajcom. V tomto prípade však obhajca tesne pred vykonaním dohodnutého úkonu telefonicky vyšetrovateľ oznámil, že sa preštudovania spisu nezúčastní, pričom dôvod svojej neúčasti neuviedol. Následne obvinený odmietol bez prítomnosti obhajcu vykonať, preštudovanie spisu. Uvedený úkon teda nemohol byť zrealizovaný, nakoľko obvinený o ňom nebol riadne upovedomený. Pre úplnosť dodáva, že v tento deň, teda 06.09.2016, obhajca obvineného [REDAKOVANÉ] hodinu a pol pred dohodnutým preštudovaním spisu tohto navštívil vo väznici, toto vyplýva z knihy návštev v ÚVV a ÚVTOS Banská Bystrica.

Pokiaľ súd namieta skoršie vyznenie obvineného [REDAKOVANÉ], tak k tomuto je potrebné uviesť, že tohto vyšetrovateľ vyznenel už dňa 15.08.2016, nakoľko tento sa zdržiava v Rumunsku a v záujme včasného doručenia mu vyšetrovateľ poslal predvolanie už

pred založením posledného dôkazu do spisu, nakoľko bolo zrejmé, že už bude vyšetrowanie ukončené.

Napriek tomu, že vyšetrowateľ takýmto spôsobom urobil obhajobe a tento úkon nemohol byť v tomto termíne zrealizovaný, treba uviesť, že vyšetrowateľ týmto konaním, nakoľko úkon nebol realizovaný, neporušil žiadne ustanovenie Trestného poriadku. Vyšetrowanie mohlo byť aj napriek tomu skončené v základnej lehote väzby, nakoľko vyšetrowateľ hneď v uvedený deň poslal písomne (nakoľko obvinený odmietol vyšetrowateľovi podpísať, že bol o novom termíne osobne vyrozumený počas zmareného preštudovania), upovedomenie obvineného na ďalší termín dňa 13.09.2016. Obvinený si toto predvolanie prevzal 09.09.2016 a zákonná lehota teda bola dodržaná. Toto sa však neuskutočnilo z dôvodu podania námietky zaujatosti obžalovaným voči vyšetrowateľovi.

Je teda zrejmé, že obhajoba mala na takýto postup právo a návrh na predĺženie väzby nebolo podané preto, že obhajoba toto svoje právo využila, ale preto, že vyšetrowanie sa nepodarilo z objektívnych dôvodov ukončiť v základnej lehote, nakoľko vo veci bolo do konca augusta vykonávané rozsiahle vyšetrowanie a po jeho ukončení boli neodkladne vykonané úkony, smerujúce k preštudovaniu vyšetrowacieho spisu. Tak, ako na preštudovanie spisu, aj na podanie sťažnosti proti rozhodnutiu o zaujatosti je stanovená trojdňová lehota. Dodržiavanie týchto zákonných ustanovení nie je nečinnosť, ani pochybenie vyšetrowateľa. K takému postupu došlo pre konanie obvineného a jeho obhajcu.

Pokiaľ okresný súd uvádza v uznesení, že nehrozí zmarenie účelu trestného konania, keďže boli vykonané všetky úkony a ostáva vykonať len preštudovanie vyšetrowacieho spisu, toto neobstojí, pretože účelom trestného konania je zabrániť obvinenému páchanie ďalšej trestnej činnosti, čo je dôvod väzby v tomto prípade, ak teda, či a aké úkony boli vykonané, s tým nič nemajú spoločné.

Krajský súd na základe sťažnosti okresného prokurátora preskúmal v zmysle ust. § 192 ods. 1 Tr. por. zákonnosť napadnutého uznesenia a konanie uzneseniu predchádzajúce a zistil, že sťažnosť okresného prokurátora je dôvodná.

Prejednaním veci krajský súd zistil, že skutočnosti uvádzané okresným prokurátorom sú podložené dôkazmi a úkonmi doteraz vykonanými, vrátane tých, ktoré odôvodňovali postup vyšetrowateľa v počiatku so snahou zabezpečiť možnosť ukončenia prípravného konania preštudovaním spisového materiálu obhajcom [REDACTED] a samotným

obvineným. Obhajca nepoprel, že bol riadne predvolaný a tak, ako mu v minulosti nevadil spôsob oznamovania termínov úkonov telefonicky vyšetrovateľom a nevzniesol námietku pre takýto spôsob upovedomenia ani v tomto prípade. Naopak, bez odôvodnenia oznámil vyšetrovateľovi, že sa úkonu na dohodnutý termín preštudovania spisu nedostaví, ktorým postupom sám obhajca v prvom rade spôsobil kolíznú situáciu pre včasné vykonanie tohto úkonu a včasné ukončenie prípravného konania v základnej lehote trvania väzby, teda šesť mesiacov.

Neobstojí námietka obvineného ani jeho obhajcu, že nemohol obvinený preštudovať spis, lebo nebola, zachovaná základná trojdňová lehota od oznámenia o vykonaní tohto úkonu, keď sa dostavil do väznice vyšetrovateľ so spisovým materiálom a dal možnosť obvinenému tento spis preštudovať. Rovnako neobstojí ani ten argument, že nemohol preštudovať spis pre neúčast' svojho obhajcu, pretože Trestný poriadok neprikazuje takýto postup, že by pri preštudovaní spisového materiálu obvineným súčasne musel byť prítomný aj obhajca. V tomto prípade obhajca aj obvinený majú samostatnú lehotu na rozhodnutie pre čas vykonanie tohto úkonu, dokonca môžu takýto úkon aj odmietnuť alebo oznámiť, že nemajú záujem zúčastniť sa takéhoto úkonu. Druhorade treba uviesť, že obvinený nemal záujem oboznámiť sa včas s vyšetrovacím spisom v zmysle Trestného poriadku, naopak, vzniesol námietku voči vyšetrovateľovi.

Je potom zrejmé, že zjavne išlo o obštrukciu pri dohode obvineného s obhajcom, bez ohľadu na to, kto na takýto postup prišiel, ale jeho výsledkom a cieľom bolo jednoznačne zmariť tento úkon v základnej lehote trvania väzby, takýmto spôsobom by dosiahli možnosť prepustenia z väzby obvineného napriek tomu, že dôvody väzby u obvineného naďalej trvajú z tých istých dôvodov, pre ktoré bol vzatý do väzby, teda § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por., podľa ktorého obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Neobstojí potom ani argument sudcu pre prípravné konanie podľa písomného odôvodnenia uznesenia, že nehrozí nepredĺžením väzby u obvineného a jeho prepustením na

slobodu žiadne riziko, keďže prípravné konanie v podstate už bolo dokončené. Pozornosti sudcu zrejme ušlo, z akých dôvodov sa obvinený nachádza vo väzbe a teda štádium trestného konania a štádium dokazovania nie je pri tomto dôvode väzby rozhodujúci, pokiaľ nevzniknú objektívne dôkazy pre spochybnenie dôvodov väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por., teda, že už obvinený v prípade prepustenia z väzby na slobodu nebude pokračovať v páchaní trestnej činnosti. Je bezpredmetného opätovne zdôrazňovať, ktoré konkrétne skutočnosti viedli k vzatiu obvineného do väzby, nesporne je to však objektívne daná skutočnosť, že aj tejto trestnej činnosti sa obvinený mal dopustiť počas plynutia skúšobnej doby podmieneného prepustenia z výkonu iného trestu odňatia slobody, orgánmi činnými v trestnom konaní v Nitre je pritom vedené voči nemu aj pre ďalší obzvlášť závažný zločin a za takýchto okolností by v konečnom dôsledku obstáli dôvody väzby aj podľa písm. a) § 71 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest.

Je nesporné pri perspektíve uznania viny u obvineného v tejto veci pre predmetný zločin, v spojení pre trestné stíhanie aj pre uvedený zločin inými orgánmi činnými v trestnom konaní pre iný skutok, že zjavne obvinenému hrozí vysoký trest a táto skutočnosť by potom odôvodňovala aj dôvod väzby podľa písm. a) § 71 ods. 1 Tr. por., pretože zjavne by pribudla obava v zmysle tohto dôvodu väzby. V tomto smere však návrh na rozšírenie dôvodov väzby podaný nebol, preto ani odvolací súd nemal dôvod bližšie sa touto okolnosťou zaoberať. Túto skutočnosť uvádza len ako protiargument na odôvodnenie vyššie uvedené zo strany sudcu pre prípravné konanie.

Okrem uvedeného treba zdôrazniť pre tento prípad rozhodovania o predĺžení lehoty trvania väzby, že vzhľadom na závažnosť a rozsah dokazovania v tejto veci v prípravnom konaní možno konštatovať skôr pomerne rýchle dosiahnutie dokazovania do štádia v prípravnom konaní jeho ukončením, ktoré však zjavne bolo zmarené len v štádiu ukončovacích úkonov v prípravnom konaní v zmysle preštudovania spisu práve obvineným a jeho obhajcom.

Za týchto okolností potom odvolací súd dospel k jednoznačnému záveru, že u obvineného neboli postupom vyšetrovateľa porušené ním spomínané práva, nezistil ani iné procesné pochybenia a pokiaľ ide o materiálne i formálne podmienky trvania väzby, tieto sú naďalej splnené a splnené sú podmienky potom aj pre predĺženie lehoty trvania väzby v rozsahu požadovanom prokurátorom na ukončenie prípravného konania včas a zákonným spôsobom.

Keďže odvolací súd nezistil v napadnutom uznesení a v konaní, ktoré mu predchádzalo žiadne pochybenie, hlavne pokiaľ ide o otázku predĺženia lehoty trvania väzby podľa návrhu okresného prokurátora, tomuto návrhu vyhovel a vyhovel teda aj sťažnosti okresného prokurátora spôsobom uvedeným vo výrokovvej časti tohto uznesenia.“

III.

9. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Je teda garantom ústavnosti a súdnym orgánom, ktorý je povinný chrániť dodržiavanie a rešpektovanie ústavy všetkými orgánmi verejnej moci vrátane všeobecných súdov. V zmysle čl. 152 ods. 4 ústavy musí byť výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov v súlade s ústavou a súčasne v zmysle čl. 154c ods. 1 ústavy majú príslušné medzinárodné zmluvy vrátane dohovoru prednosť pred zákonmi, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd. Zo vzájomnej súvislosti týchto ustanovení vyplýva, že dohovor a judikatúra naň sa vzťahujúca predstavujú pre vnútroštátne orgány aplikácie práva záväzné výkladové smernice pre výklad a uplatňovanie zákonnej úpravy základných práv a slobôd zakotvených v druhej hlave ústavy, a tým jednak normujú rámec, ktorý tieto orgány v konkrétnom prípade nemôžu prekročiť (I. ÚS 36/02), a zároveň určujú ten, v ktorom je pred týmito orgánmi možné

domáhať sa rešpektovania jednotlivých aspektov „práva na spravodlivé súdne konanie“ (I. ÚS 49/01, I. ÚS 1/03). Rozhodnutiu vo veci samej musí navyše predchádzať jeho postup zodpovedajúci garanciam spravodlivého súdneho konania v zmysle príslušných ustanovení ústavy a príslušnej medzinárodnej zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, najmä garanciam obsiahnutým v princípe rovnosti zbraní a práve na kontradiktórne konanie.

11. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné. Konanie o návrhu oprávneného subjektu na predĺženie väzby (v tomto prípade prokurátora Okresnej prokuratúry Banská Bystrica) predstavuje automatické súdne preskúmanie zákonnosti väzby zahŕňajúce preskúmanie existencie všetkých jej podmienok v určitých intervaloch a z úradnej povinnosti. Z uvedeného dôvodu je na takéto konanie aplikovateľný čl. 5 ods. 4 dohovoru [III. ÚS 227/03 a rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) z 21. decembra 2000 vo veci Jabłoński v. Poľsko]. Rešpektovanie základných práv osoby pozbavenej osobnej slobody väzbou garantovaných v ustanovení čl. 17 ods. 5 ústavy preto nevyhnutne zahŕňa zabezpečenie základných procesných záruk vyžadovaných v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru v konaní súdu, ktorého predmetom je rozhodovanie o ďalšom trvaní väzby obvineného.

12. Ústavný súd vo svojej judikatúre (napr. IV. ÚS 186/09) už uviedol, že súdne konanie v súvislosti s rozhodovaním o zákonnosti väzby musí poskytovať určité garancie procesnej povahy, ktoré sú vyjadrené v čl. 6 ods. 1 dohovoru. So zreteľom na to, že čl. 6 ods. 1 dohovoru sa nevzťahuje na konanie a rozhodovanie o väzbe, procesné záruky uvedené v odseku 1 nemožno bez ďalšieho uplatniť aj v prípade čl. 5 ods. 4 dohovoru. Z doterajšej judikatúry však vyplýva, že určité základné procesné záruky sa musia poskytovať aj v konaní podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, i keď nemusia byť nutne rovnaké ako tie, ktoré vyplývajú z čl. 6 ods. 1 dohovoru pri rozhodovaní vo veci samej. V každom prípade musí mať osoba vo väzbe možnosť predložiť argumenty a dôvody proti svojmu

ponechaniu vo väzbe, pričom judikatúra sa prikláňa k tomu, že obvinený musí byť súdom vypočutý. Vždy musí byť zaručená kontradiktórnosť konania a rovnosť zbraní.

13. V teoretickej rovine je možné uviesť, že z judikatúry ESĽP vyplýva, že princíp rovnosti zbraní znamená, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej situácie, než v ktorej je protistrana. Právo na kontradiktórne konanie znamená, že procesné strany musia dostať príležitosť nielen predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale i zoznámiť sa so všetkými ďalšími dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa k nim (rozsudok ESĽP zo 4. 6. 2002 vo veci Komanický proti Slovenskej republike, body 45 a 46, rozsudok ESĽP z 13. 1. 2015 vo veci Trančíková proti Slovenskej republiky). Inými slovami, z princípu kontradiktórnosti konania vyplýva, že samotný účastník konania musí mať možnosť posúdiť, či a do akej miery je písomné vyjadrenie odporcu (protistrany v súdnom konaní) právne významné, či obsahuje také skutkové a právne dôvody, na ktoré je potrebné z jeho strany reagovať alebo inak je vhodné sa k nemu vyjadriť, v dôsledku čoho je teda len na účastníkovi konania, aby sám posúdil, či určité stanovisko k vyjadreniu protistrany vyžaduje komentár z jeho strany (rozsudok ESĽP z 18. 2. 1997 vo veci Niderost-Huber proti Švajčiarsku, sťažnosť č. 18990/91, body 27 a 29, rozsudok ESĽP z 13. 1. 2015 vo veci Trančíková proti Slovenskej republike), a pritom nezáleží, aký je jeho skutočný účinok na súdne rozhodnutie (rozsudok ESĽP z 31. 5. 2001 vo veci K. S. proti Fínsku, rozsudok ESĽP z 28. 6. 2001 vo veci F. R. proti Švajčiarsku). Inak povedané, požiadavka „kontradiktórnosti konania“ sa v judikatúre ESĽP chápe skôr formálne, t. j. z jej hľadiska v podstate nezáleží alebo len málo záleží na skutočnom obsahu a význame informácie alebo argumentov predložených súdu vrátane ich samotného dopadu na rozhodnutie súdu/orgánu verejnej moci.

14. Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre k čl. 5 dohovoru postupne formuloval viaceré samostatné práva osôb vo väzbe, medzi ktoré patrí aj právo na kontradiktórne konanie a vypočutie pred rozhodnutím o zákonnosti väzby (rozsudok ESĽP Michalko proti Slovenskej republike z 21. 12. 2010, bod 156 a tam citovaná

judikatúra), ale aj všeobecnejšie právo na „zákonnosť“ konania a právo nebyť zbavený osobnej slobody svojvoľným (arbitrárnym) spôsobom (rozsudok ESLP Michalko proti Slovenskej republike z 21. 12. 2010, body 156 a 158). Požiadavka zabezpečenia kontradiktórnej povahy konania a rešpektovania „princípu rovnosti zbraní“ predstavujú základné procesné garancie („fundamental guarantees of procedure“) uplatniteľné vo veciach týkajúcich sa pozbavenia osobnej slobody (rozsudok ESLP z 21. 10. 1986 vo veci Sanches-Reisse c. Švajčiarsko, rozsudok ESLP z 15. 11. 2005 vo veci Reinprecht c. Rakúsko). Zabezpečenie „reálnej“ kontradiktórnosti konania znamená v ďalšom aj právo na prístup k spisom, bez ktorého obvinený nemôže dostatočne prezentovať svoje argumenty (de Wilde c. Belgicko, s. 41, § 76; Trzaska c. Poľsko z 11. 7. 2000, Lanz c. Rakúsko z 30. 4. 2002, Wloch c. Poľsko z 19. 10. 2000).

15. Ústavný súd už vyslovil (napr. III. ÚS 198/05), že osoba vo väzbe musí mať v každom prípade možnosť predložiť súdu argumenty a dôvody proti svojmu ponechaniu vo väzbe a vyjadriť sa ku všetkým okolnostiam týkajúcim sa jej dôvodnosti a zákonnosti. Musí jej byť daná možnosť vyjadriť sa k tvrdeniam protistrany (prokurátora) o odôvodnenosti trvania väzby a vyvracať ich. Pre tento účel jej nemôže byť odopreté právo oboznámiť sa s dôkazmi a skutočnosťami, o ktoré by sa malo opierať rozhodnutie súdu o väzbe (kontradiktórnosť konania). Procesný postup súdu musí zabezpečiť, aby bola obvinenému/obžalovanému v týchto smeroch poskytnutá rozumná príležitosť obhajovať svoje záujmy za podmienok, ktoré ho nepostavia do podstatne nevýhodnejšej pozície v porovnaní s druhou stranou (princíp „rovnosti zbraní“). Zabezpečenie kontradiktórnej povahy konania a rešpektovanie princípu „rovnosti zbraní“ predstavujú základné procesné garancie uplatniteľné vo veciach týkajúcich sa pozbavenia osobnej slobody väzbou.

16. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sudca pre prípravné konanie Okresného súdu Banská Bystrica svojím uznesením sp. zn. 0 Tp 65/2016 z 5. októbra 2016 nevyhovel návrhu prokurátora okresnej prokuratúry na predĺženie lehoty trvania väzby sťažovateľa do 22. decembra 2016, proti ktorému tomuto rozhodnutiu podal prokurátor okresnej prokuratúry 6. októbra 2016 sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd na neverejnom zasadnutí senátu 17. októbra 2016 (potom, ako mu bol spisový materiál týkajúci sa

predmetnej veci predložený 10. októbra 2016 na rozhodnutie, pozn.). Z uvedeného je zrejmé, že krajský súd vychádzajúc z konkrétnych okolností predmetnej veci mal dostatočný čas a priestor na to, aby postupoval v konaní rešpektujúc predovšetkým judikatúru EŠLP (bod 10 až 15), a buď postupom podľa § 302 ods. 2 Trestného poriadku, ktorým by umožnil prítomnosť sťažovateľa a jeho obhajcu na neverejnom zasadnutí a poskytol by mu tak príležitosť vyjadriť sa k podstate sťažnosti prokurátora okresnej prokuratúry, ktorá aj iniciovala konanie krajského súdu, alebo by predmetnú sťažnosť doručil sťažovateľovi a jeho obhajcovi a poskytol by mu tak možnosť sa písomne vyjadriť k jej obsahu. Krajský súd však v naznačenom smere nevyvinul ani minimálnu snahu a namiesto toho postupoval čisto formalisticky, pravdepodobne s už vopred daným záverom. V posudzovanom prípade tak rozhodol krajský súd ako súd sťažnostný o predĺžení lehoty trvania sťažovateľovej väzby na neverejnom zasadnutí bez účasti strán a sťažovateľovi neposkytol možnosť reagovať na tvrdenia okresnej prokuratúry obsiahnuté v jej sťažnosti zo 6. októbra 2016, ktorá iniciovala predmetné druhostupňové konanie. Aj podľa príslušnej zákonnej úpravy (§ 72 ods. 2 ôsmej vety Trestného poriadku) sa návrhy a žiadosti prokurátora majú bez meškania doručiť obvinenému, čo v súlade s judikatúrou ústavného súdu možno považovať za súčasť záruk vyplývajúcich z čl. 5 ods. 4 dohovoru (I. ÚS 67/03, I. ÚS 100/04, I. ÚS 2/05, III. ÚS 34/07). Ústavný súd teda považuje právo účastníkov konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov za súčasť práva na spravodlivý proces a nie je podstatné, či podľa názoru prokuratúry alebo všeobecného súdu ide o podanie skutkovo a právne významné alebo bezvýznamné, pretože túto skutočnosť posudzuje výlučne druhý účastník konania, v danom prípade strana v trestnom konaní. Ten rozhodne o tom, aké stanovisko zaujme (I. ÚS 230/03, IV. ÚS 186/09). Uvedené nadobúda na význame aj z pohľadu tej skutočnosti, že rovnosť medzi obvineným (proti tomu, proti ktorému sa vedie trestné konanie, pozn.) a prokurátorom v trestnom konaní je relatívna vzhľadom na rozdiel v ich procesnom a najmä faktickom postavení, ktorý vyplýva z ich rozdielnych funkcií a možností (napr. za prokurátorom stojí štátny aparát a donucovacia štátna moc). Ich rovnosť je potom priliehavejšie vyjadriteľná v zásade rovnosti zbraní vyjadrenej predovšetkým v práve, aby každá strana súdneho konania mala možnosť hájiť si svoju vec pred súdom za podmienok,

ktoré ju podstatne neznevýhodňujú v pomere k druhej strane (rozsudok ESĽP vo veci De Haes a Gijssels v. Belgicko z 24. 2. 1997, § 53, III. ÚS 186/02).

17. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie... Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší. Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

18. Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd zrušil napadnuté rozhodnutie krajského súdu. Na základe konštatovania porušenia ústavnosti v danej veci v dôsledku vyslovenia porušenia základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 5 ústavy a podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru ústavný súd uznesenie krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 59/2016 zo 17. októbra 2016 zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na nové konanie (bod 2 výroku tohto nálezu).

IV.

19. Ústavný súd riadiac sa princípom sebaobmedzenia a zdržanlivosti (PL. ÚS 3/09, I. ÚS 76/2011, PL. ÚS 95/2011) nepovažoval za vhodné ani účelné zaoberať sa ďalšími sťažovateľom predstretými otázkami smerujúcimi a atakujúcimi skutkové a právne závery vyplývajúce z napadnutého rozhodnutia krajského súdu (bližšie pozri bod 3.1, pozn.), pretože práve z dôvodu jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie má krajský súd nielen možnosť, ale aj povinnosť v rozumne dostatočnej miere vysporiadať sa opätovne aj s námietkami sťažovateľa, ktoré sú predmetom tejto podanej sťažnosti (bod 3.1), a následne o nich rozhodnúť. V tejto súvislosti ústavný súd podčiarkuje, že predstavuje ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú.

20. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. júla 2017